

Book review on Paul Dornan. *Delivering Benefits in Old Age – the take-up of the Minimum Income Guarantee*. Studies in Cash & Care. Aldershot: Ashgate Publishing Limited, 2006. ISBN 0-7546-4688-2. 237p. \$99.95.

Trudie Schils

Gepubliceerd in Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie, 2007

Het boek valt onder de categorie ouderen- en armoedebeleid. Het is deels een literatuurstudie van bestaande literatuur (theoretische en empirische) en deels een empirische studie naar de determinanten van het niet aanvragen van een minimum ouderdomspensioen in Groot-Brittannië. De schrijver is hoofd van de afdeling Beleid en Onderzoek van de 'Child Poverty Action Group' in Engeland en is beleidsadviseur op het gebied van armoedebeleid.

Aanleiding van het boek is dat lang niet alle mensen die recht hebben op een minimum ouderdomspensioen deze ook aanvragen. Daarmee leeft een grotere groep ouderen in armoede. Middels het boek wil de schrijver het inzicht in deze groep en het oorzaken voor het niet aanvragen van een minimumpensioen onderzoeken. Het overzicht van de theoretische en empirische literatuur toont aan dat het niet aanvragen van een minimumpensioen door mensen die er recht op hebben diverse oorzaken kent. Naast psychologische en sociale factoren spelen ook de administratieve en juridische organisatie van het uitkeringsstelsel een rol. Vereenvoudiging van de uitkeringsregels en het afschaffen of het verminderen van de inkomensvoet kunnen leiden tot een grotere aanvraag van de uitkeringsgerechtigden. Ook kan het koppelen van administratieve bestanden helpen om het aantal niet-aanvragers te reduceren.

De analyse van de groep niet-aanvragers toont aan dat het om een kwetsbare groep gaat. Het zijn met name ouderen die in armoede leven en zeer instabiele inkomenspatronen kennen. Het wel of niet aanvragen van een minimumpensioen blijkt een economische afweging van baten en kosten: als de baten van het aanvragen van een minimumpensioen het hoogste zijn (zoals voor vrouwen of personen met kinderen) wordt het pensioen ook daadwerkelijk aangevraagd. Het verhogen van het minimumpensioen (en daarmee de baten van het aanvragen) kan daarmee de groep aanvragers vergroten.

Het boek geeft een waardevol overzicht van de literatuur, die ook voor Nederlandse beleidsonderzoekers van belang kan zijn. Met name in het licht van de recente voorstellen om de AOW te verlagen of een inkomensvoet in te brengen kunnen de modellen gebruikt worden om eventuele effecten op niet-aanvraag van de AOW in Nederland te besturen. De analyses in het boek tonen echter ook aan dat de grootste groep arme ouderen juist degenen zijn onder wie geen recht bestaat op het minimumpensioen (vanwege de ingewikkelde kapitaalregels in het Engelse systeem) en daarmee richt het boek zich op een kleine groep ouderen. De vraag is of het opvolgen van de aanbevelingen zal bijdragen aan de reductie van armoede onder ouderen. Vanwege de specifieke toespitsing op de Britse situatie en de grote verschillen met het Nederlandse systeem kan het praktisch nut voor Nederlandse beleidsmakers en onderzoekers tegenvallen. De leesbaarheid van het boek hangt overigens samen met de kennis van het Britse pensioensysteem.

Dr. Trudie Schils, Amsterdams Instituut voor Arbeidsstudies, Universiteit van Amsterdam.